

Макроикономическа ситуация в България: *Пролет `2016*

Божидар Данев, изпълнителен председател на БСК

ОЦЕНКИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Показатели за бизнес средата

WORLD BANK

	САЩ	България	Естония	Румъния
Индекс за правене на бизнес	7	38	16	37
Време за плащане на данъци (часа)	175	423	81	159
Време за започване на бизнес (дни)	5,6	18,0	3,5	8,0
Време за регистриране на собственост (дни)	15,2	11,0	17,5	19,0
Производство по несъстоятелност (год.)	1,5	3,5	3,0	3,3
Време, отделено на длъжностни лица (% от времето за управление)		16,1	6,5	15,8
Време за получаване на лиценз (дни)		41	16	23
Време за освобождаване на износ (дни)		2,3	2,0	1,1
Неофициални плащания на държавни служители (% от фирмите)		18,2	0,2	18,7
Ср. брой срещи между фирмите и данъчните служители		1,8	0,7	1,3
Загуби поради кражби, грабежи и вандализъм (% от продажбите)		0,7	0,2	0,4

Макроикономически дебаланси

1. **Финансовият сектор** се стабилизира, но продължава да е рисков.
2. **Големи задължения на предприятията** и пречки пред намаляването им.
3. **Външната позиция на страната** се подобри, но съществуват рискове.
4. **Пенсионната система** се развива устойчиво, но половината от възрастните са застрашени от бедност или социално изключване
5. **Системата на здравеопазването** е с ограничена достъпност, ниска степен на финансиране и незадоволителни резултати
6. **Слабостите на пазара на труда** затрудняват растежа и ограничават капацитета на икономиката
7. **Образователната система** има ограничен капацитет за включване на уязвимите групи и за предоставяне на умения
8. **Висок дял на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване**
9. **Предизвикателства по отношение на бизнес средата**

Макроикономически дебаланси

Предизвикателства по отношение на бизнес средата:

- ✓ Нестабилна нормативна уредба
- ✓ Ниско доверие в съдебната система
- ✓ Корупция
- ✓ Слаби и фрагментирани институции
- ✓ Бавно изпълнение на реформите в областта на публичната администрация и електронното управление
- ✓ Слабости на системата на обществените поръчки
- ✓ Недостатъчен достъп до финансиране
- ✓ Липса на инвестиции, вкл. в научни изследвания и развойна дейност
- ✓ Забавяне на структурните реформи в ключови сектори като енергетиката
- ✓ Дълги процедури по несъстоятелност

Макроикономически дебаланси

Рискове пред финансовия сектор

⚠ *Банкова система:*

- ✓ Фалит на КТБ
- ✓ Държавна помощ за FIBank
- ✓ Стрес тестове
- ✓ Замърсени портфейли
- ✓ Застой в кредитирането

⚠ *Пенсионни дружества*

⚠ *Застрахователни дружества*

ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

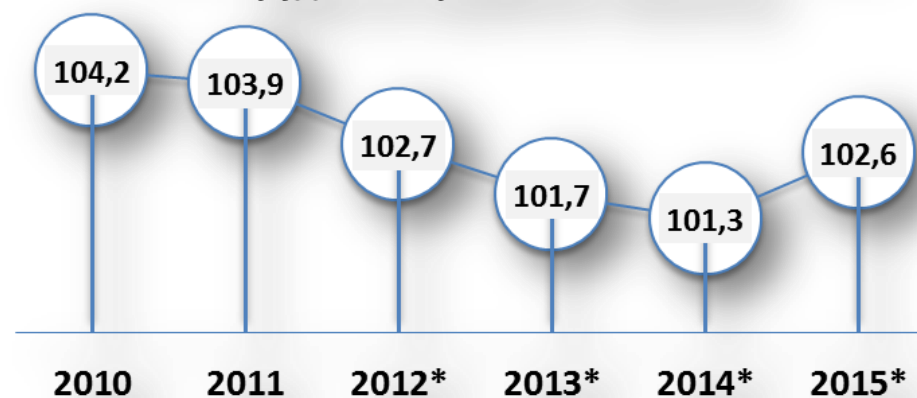

БВП и производителност на труда

БВП

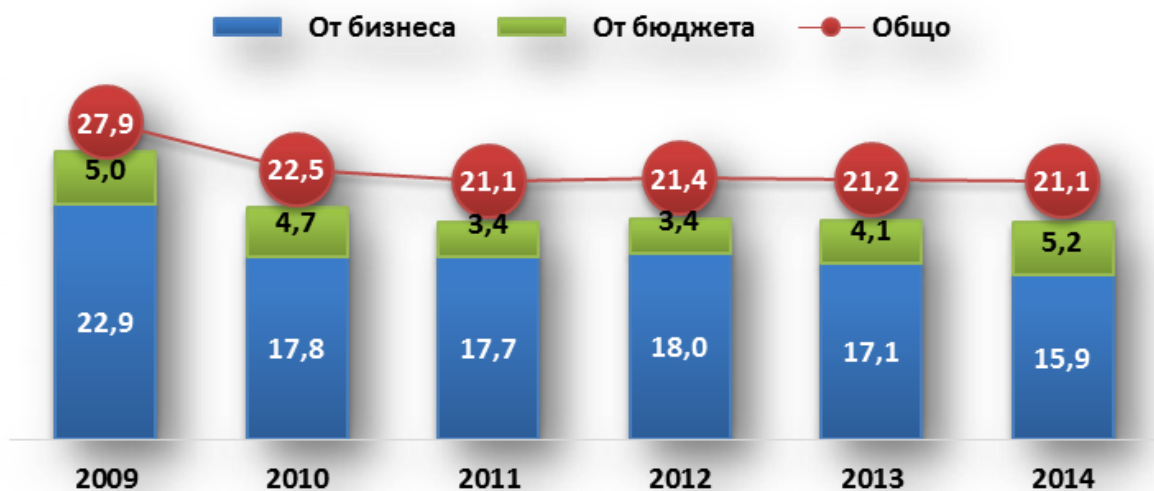

Темп на растеж на производителността на труда на отработен човекочас

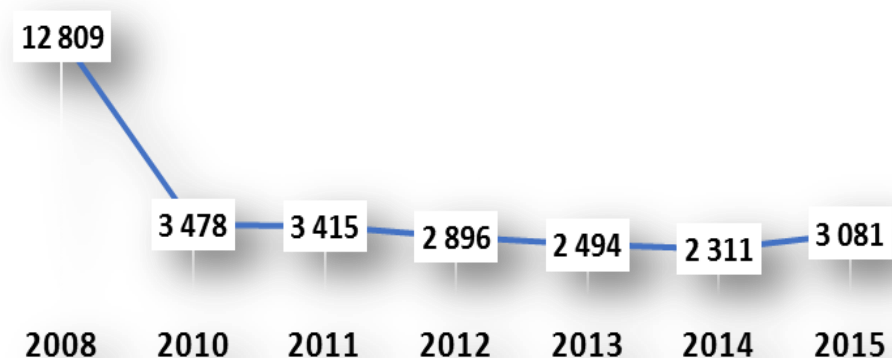

Инвестиции

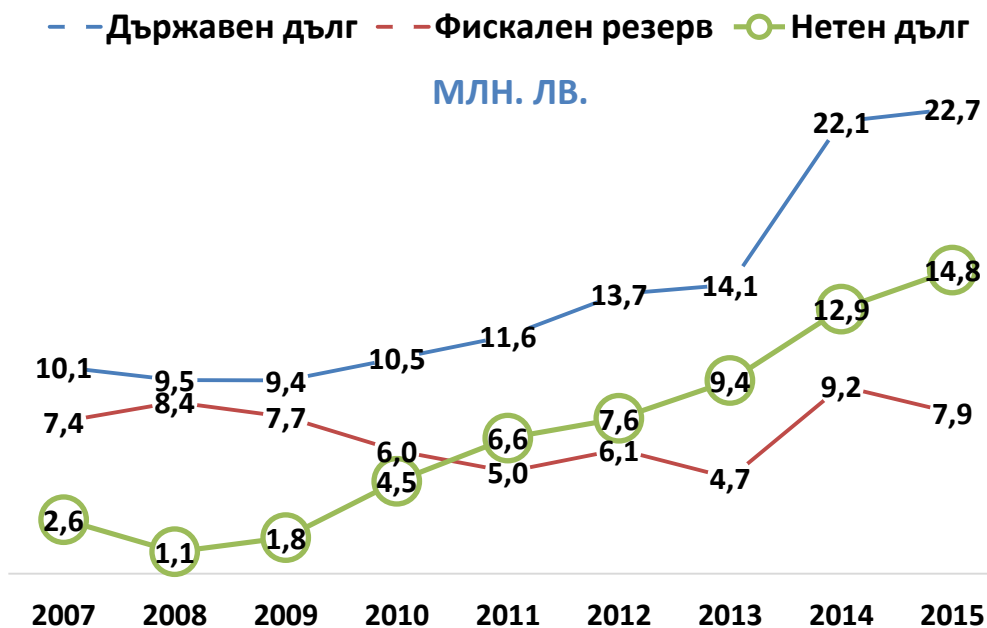
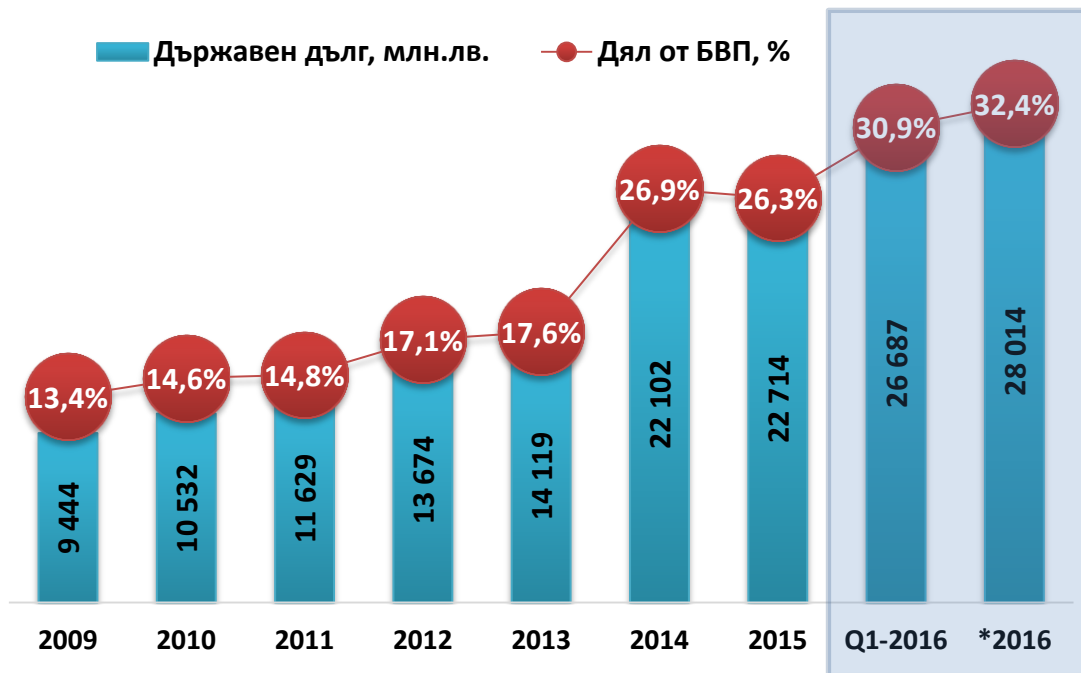
Инвестиции (% от БВП)

ПЧИ (млн. лв.)

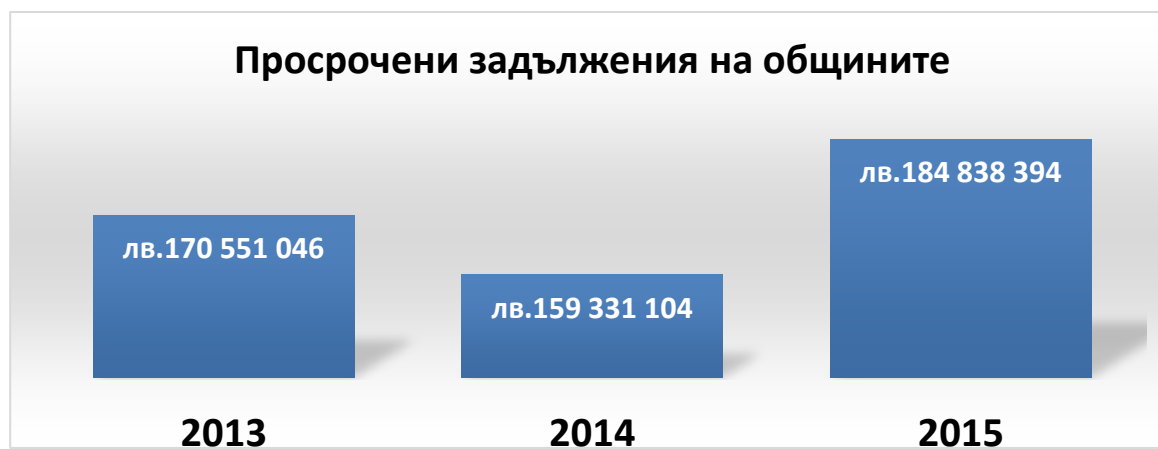

Държавен дълг

Задължения на общините

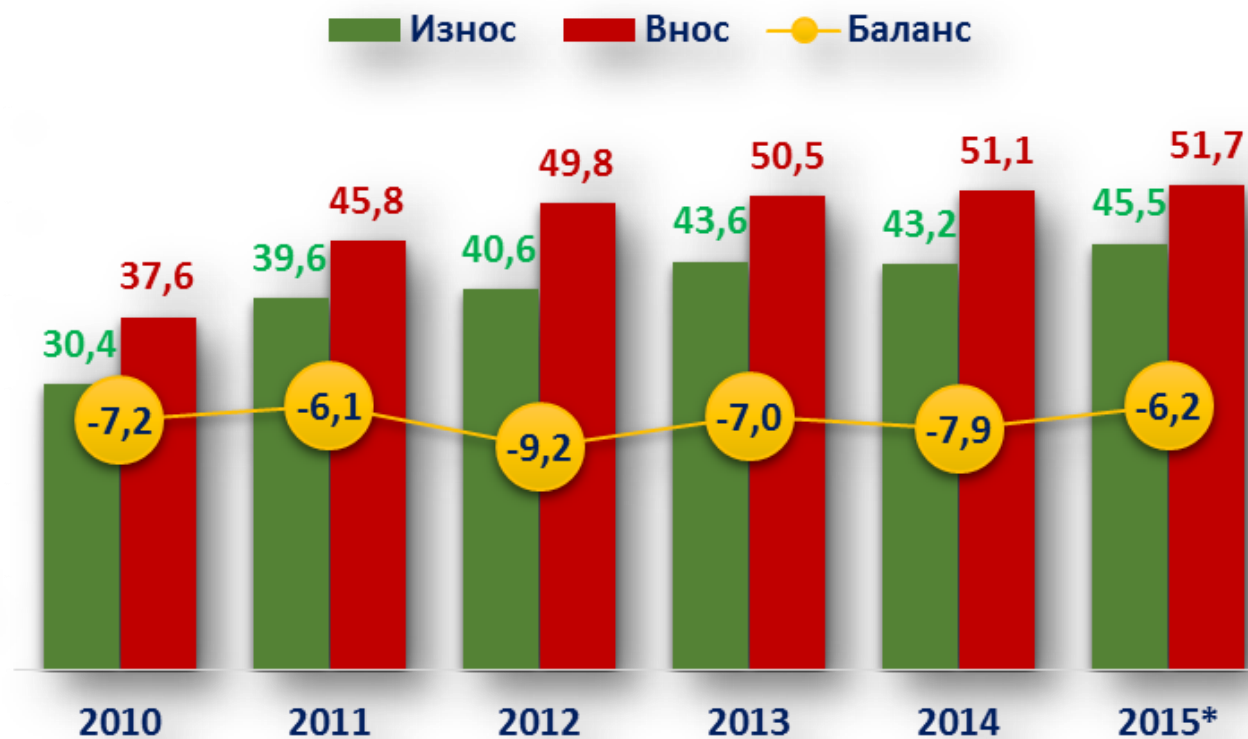
- Общият размер на общинския дълг в края на 2015 г. достига **1 269 471 166 лв.** (в т.ч. издадени общински гаранции за 1 873 242 лв.)
- Общо 71 общини (26,8% от всички) имат просрочени задължения, надхвърлящи 5% от разходите им за последната година

- Разходите на 57 общини (21.5%) надвишават с над 15 на сто средногодишния размер на разходите за последните 4 години
- 156 общини (58,7% от всички) имат отрицателно бюджетно салдо през 2015 г., а 8 общини са с отрицателно салдо за последните три години (Несебър, Враца, Шабла, Ловеч, Бойчиновци, Белене, Нова Загора, Казанлък)

Външна търговия (млрд. лв.)

Цени на петрола щ.д./барел

Водещи стоки в износа на България 2014 г.

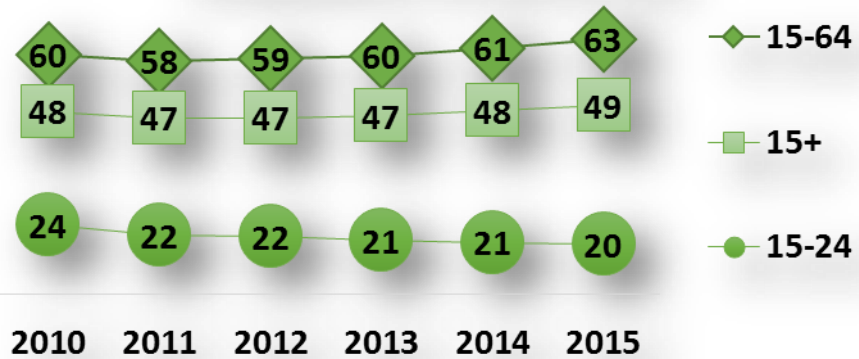
Описание	Износ 2014 г. (хил. щ. д.)	Среден год. ръст на износа в количество 2010-2014 (%)
Леки нефтени деривати	1 393 043	4
Рафинирана катодна мед	1 362 052	1
Средни и тежки нефтен деривати	1 326 550	-2
Нерафинирана анодна мед	925 107	36
Медикаменти	818 486	10
Пшеница	671 667	11
Семена от слънчоглед	496 455	10
Електроенергия	444 803	-1
Царевица	374 731	34
Комплекти автомобилни кабели	359 247	6
Руди на благородните метали и техни концентрати	315 477	
Цигари, съдържащи тютюн	298 781	16
Медни руди и техни концентрати	280 681	29
Калцинирана сода	248 208	4
Части за апарати	237 363	-3
Слънчогледово олио	185 021	36
Барове и пръти от ковано желязо	174 482	20
Електрически табла, <1000 V	173 384	24

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

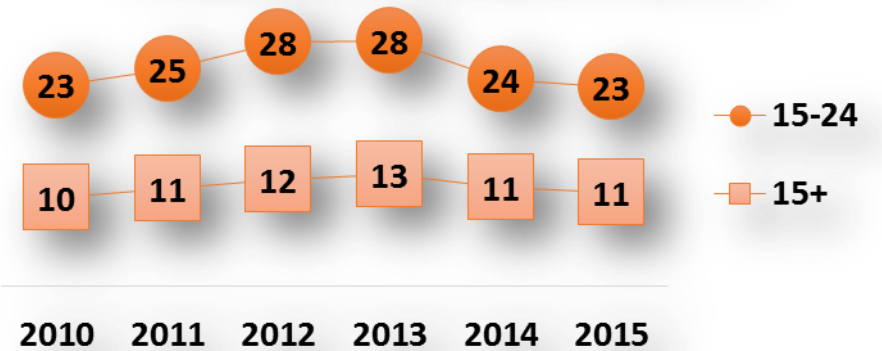

Заетост и безработица

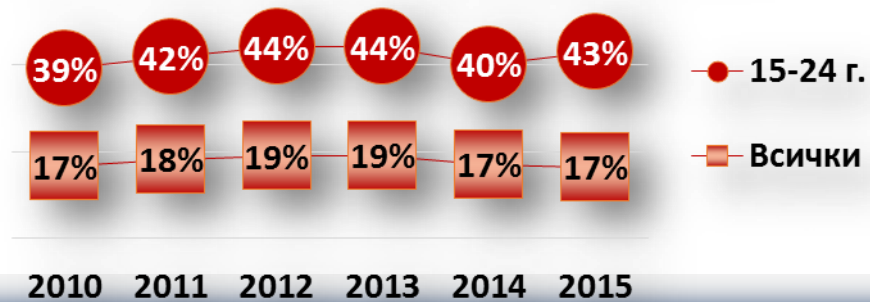
Коефициент на заетост (%)

Коефициент на безработица (%)

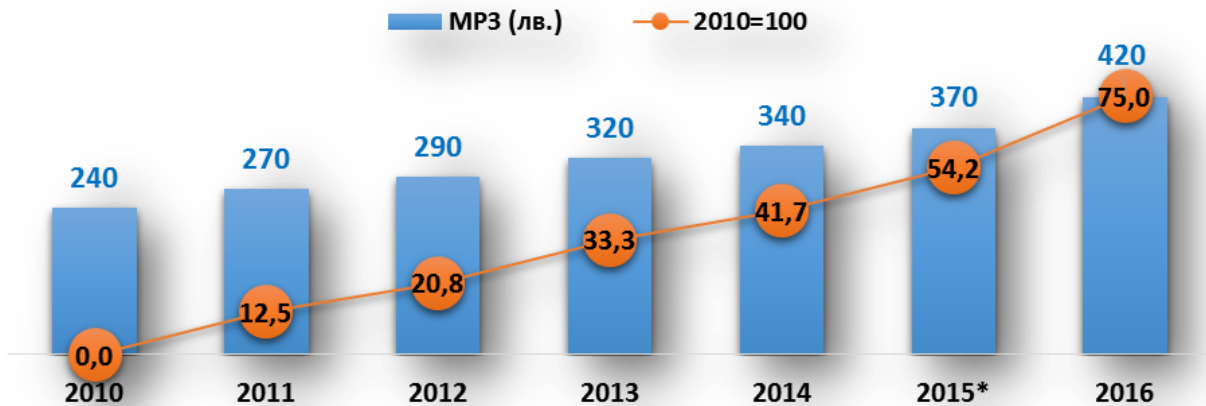

Безработни и обезкуражени (%)

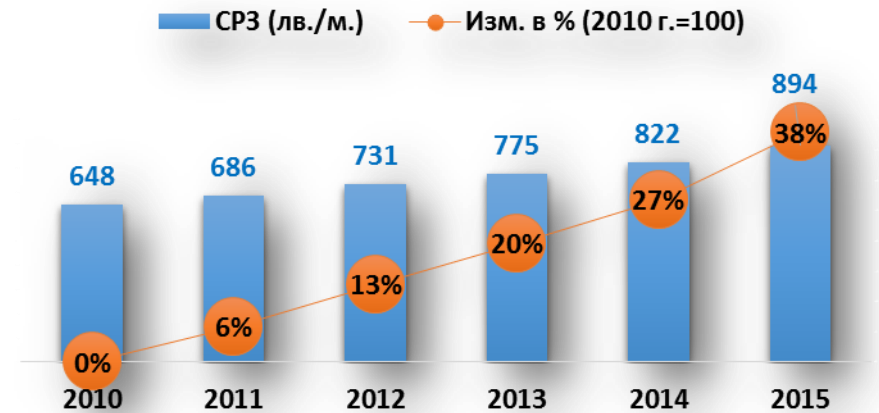

Цена на труда

Минимална работна заплата

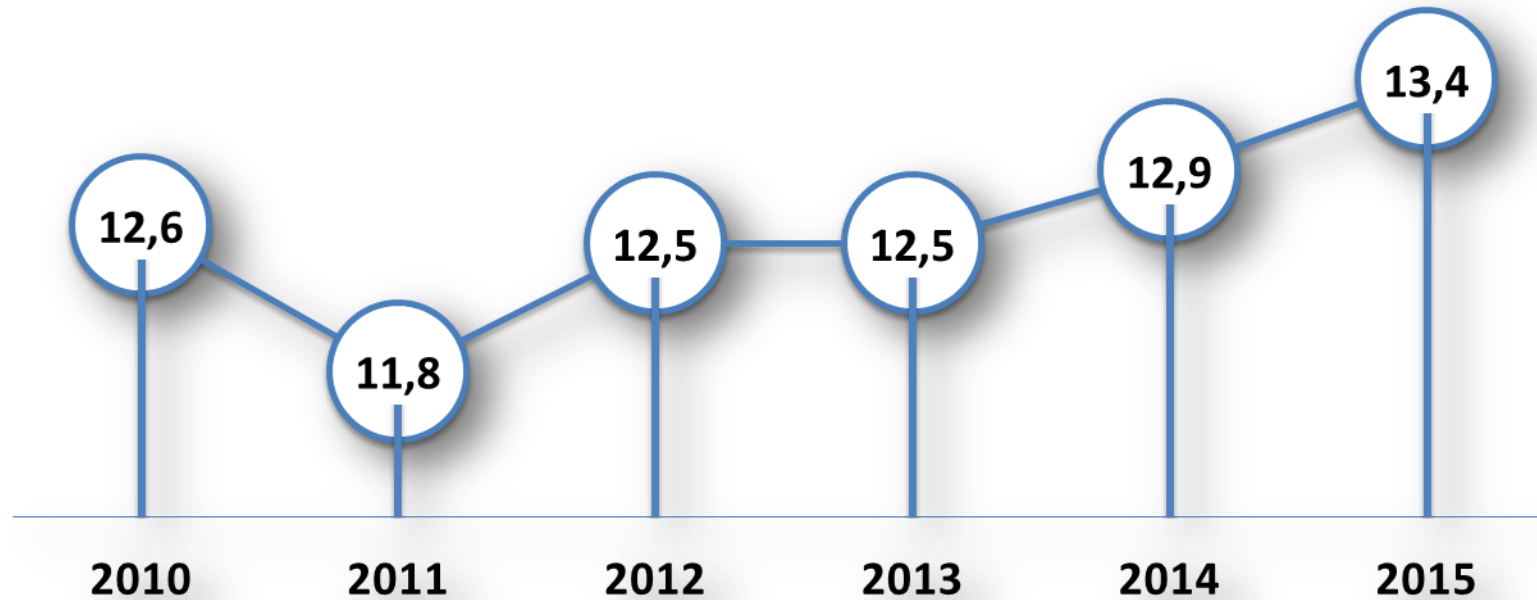

Средна работна заплата

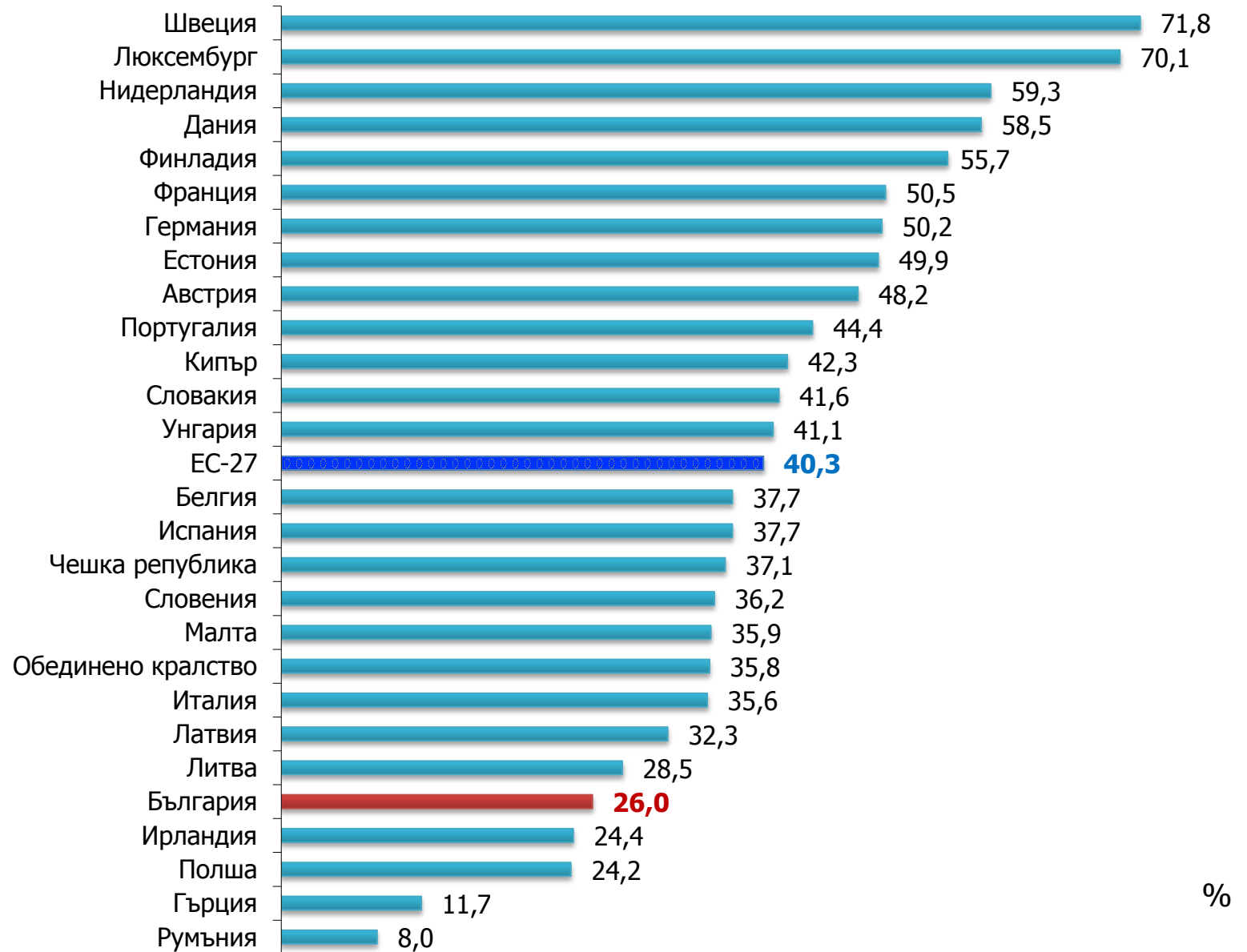

* През 2015 г. МРЗ беше увеличавана два пъти - 360 лв. от 1 януари и 380 лв. от 1 юли.

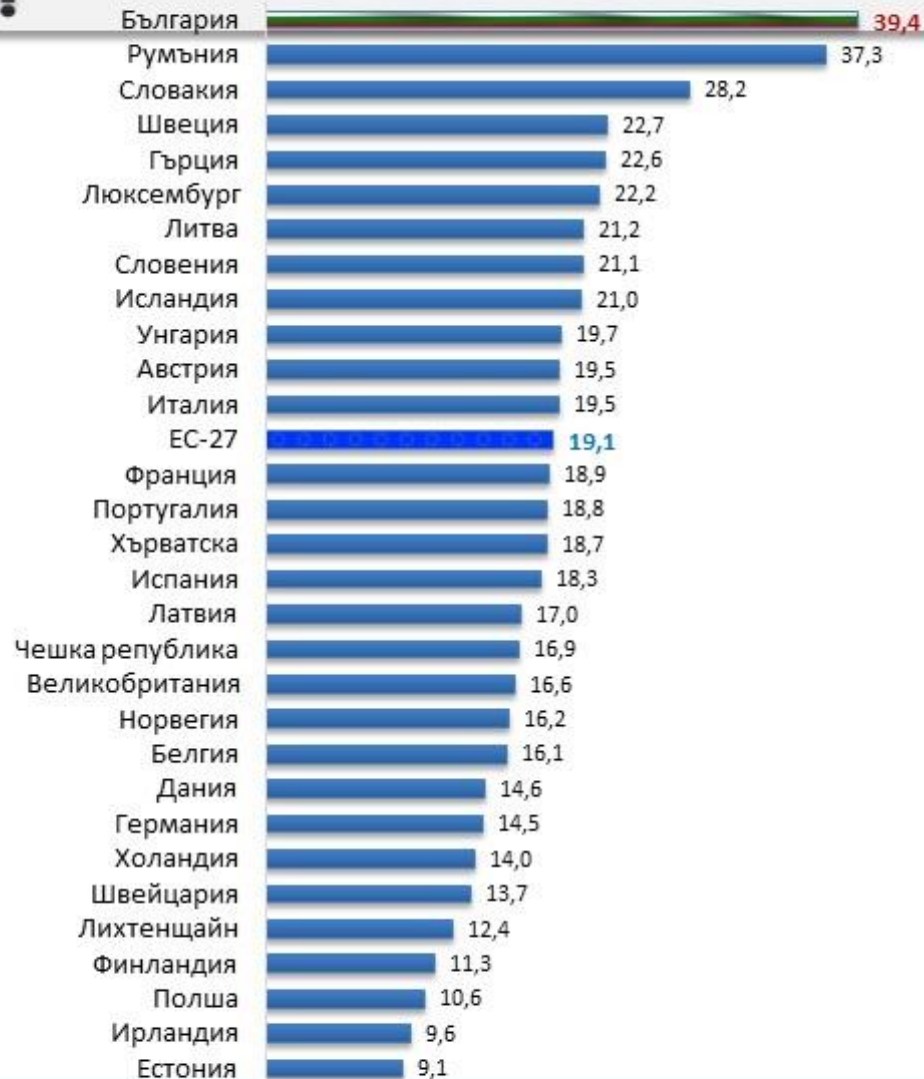
Рано напуснали образование и обучение (%)

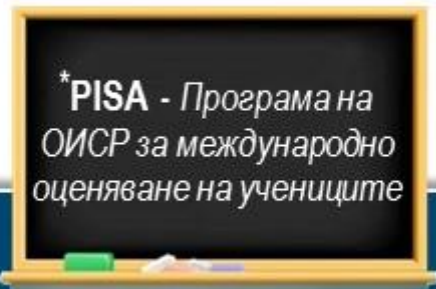
Участие във формално или неформално образование и обучение (25 - 64 г.)

Дял на 15-годишните ученици с ниво 1 и по-ниско по критерия „Грамотност за четене“ (2012 г.)

- ⚙️ **«Грамотност за четене»** = Способността на учениците да използват писмена информация в житейски ситуации. Грамотността за четене се възприема от PISA като възможност за развитие на знанията и потенциал за участие/представяне в обществото.
- ⚙️ **«Ниво 1 и по-ниско»** = Учениците имат сериозни затруднения при използването на четивни умения като ефективен инструмент за ускоряване и разширяване на знанията и уменията си в други области.

ОБЩЕСТВЕНА СИГУРНОСТ

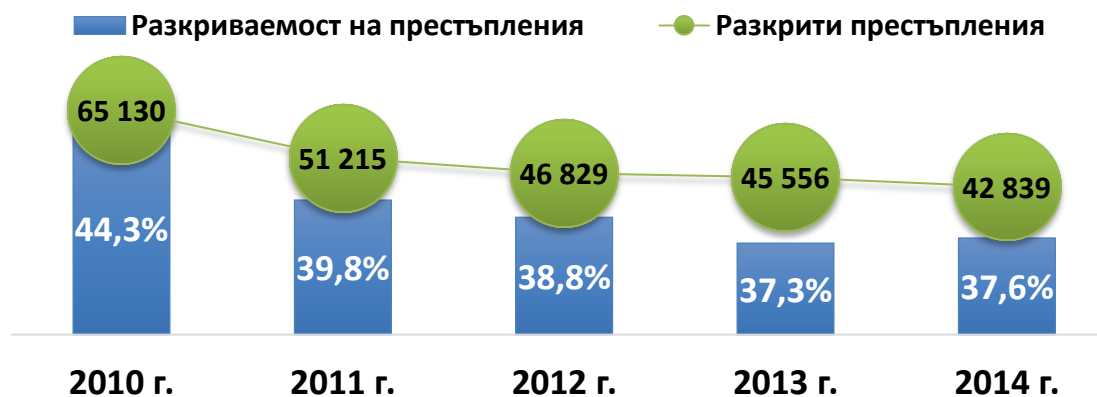

Ниво на престъпност и разкриваемост

Ниво на престъпност (% от населението)

Разкриваемост на престъпления

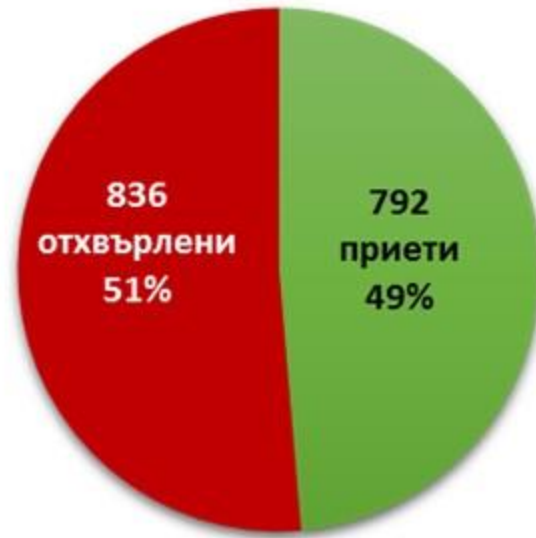
Ефективност на системата за сигурност

ЗАКОНОДАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Обобщени данни

271

2,1

Внесени

132

1

Приети

Средно на година

Средно на ден
(при 130 р.дни за н.п.)

- Внесени общо **1628 проекта** на нови закони, закони за изменение и/или допълнение, и за отмяна на закони.
- 51.35 % законодателен брак** (проекти, отхвърлени на някой от етапите)

ОСНОВЕН ИЗВОД

Липсва системен подход!

Законодателният процес е “хаотичен” и “несистематичен”.

Има силно разминаване между **обществения и политическия дневен ред**. Докато обществото извежда на преден план проблемите, свързани с демографията, здравеопазването, образованието, правосъдието и обществения ред, то законодателната активност в тези сфери е относително най-слаба, за сметка на откровено лобистки промени в нормативната база.

Налице е прекалено честото и противоречиво въвеждане, изменение, допълване и/или отмяна на едни и същи разпоредби в кратък интервал от време. Това води до **непредвидима среда** за осъществяване на стопанска и каквато и да е друга дейност, вкл. предпоставка е за отлив на инвестиции, създаване и поддържане на работни места, осигуряване на социална сигурност и икономическа стабилност.

Парламентаризмът в света

Държава	Среден брой приети закони годишно в периода 2010-2015 г.
България	137
Естония	60
Великобритания*	31,5

* Статистиката на законодателната дейност във Великобритания се води от 1800 г.

31,5 е средногодишният брой приемани законопроекта в периода 2010-2015 г., но за целия период от 1800 г. досега средногодишно във Великобритания са приемани **20,5** законопроекта.

За 215 години (от 1800 г. досега) са приети общо 4401 закона, а у нас само **за 6 години** са приети 792. При тези темпове на законодателна активност, за период от 215 г. България трябва да приеме **29 500** закона.

България в ЕС

Стресираща констатация:

**Българската икономика не конвергира към средното ниво на ЕС,
а се отдалечава по основни показатели,**

независимо от:

- ❖ Финансовия допинг от ЕС чрез структурните фондове;
- ❖ Драстично намаление на цените на горивата;
- ❖ Ръста на държавния дълг;
- ❖ Сериозната емиграция;
 - ✓ Намалява нуждата от разходи за образование, здравеопазване, сигурност и социално подпомагане;
 - ✓ Значителни приходи от трансфери от емигрантите;
 - ✓ Подобряване на ключовите показатели, свързани с отчитане на броя на населението.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Божидар Данев

Изпълнителен председател на БСК

danev@bia-bg.com

